

kaj pohištva in en plehnat kovček v shrambo. Dolgo časa se nikdo ni oglasil zaradi pohištva, dokler ni nekoga dne prišla tašča in poprašala po shranjenih stvarih. Ko je zagledala kofček, vzkliknila je, kakor da bi slutila kaj je v njem, na ves glas: „V tem kofčku je mrtvo truplo moje hčerke.“ Hitro so pošli po policijo, katera je kofček odprla. In groza! Našli se v njem mrtvo truplo gospe Deveraux in tudi njenih dveh malih otrok. Storilec polil je mrtva trupla z klejem (Leim), tako, da se ni mogel nikdar razširjati. Deveraux je takoj policija prijela in je v zapor vrgla. Vendar se misli, da storilec ni v pravi pameti.

Prijetno presenečenje. Iz Kopenhagena se piše: Mlada dekle iz nepremožnega stana je iz Švedskega mesta prišlo, da bi listek vzdignjenih številk petega razreda danske razredne loterije pregledalo in eno obnovljeno srečko za šesti razred sprejelo. Kolekter ji naznani, da je v petem razredu tisoč kron dobila in izplača vsoto z kronskimi stotaki. Srečne dekle je v vsakih zalogah nakupovalo in je dotične reči izplačala vsakokrat s stotakom. Uslužbencem se je to početje vedno zdelo in naznanijo reč skrivno policiji. Kmalu pride civilni uradnik, pokliče dekle na stran in vpraša razjuzno, od kod ima denar. Ko odgovori, da je dobila denar v loteriji, vpraša uradnik po kolekterju, kateremu sta se potem oba peljala. Uradnik se predstavi in želi zvedeti, če je mlada dekle danes predpoldnem . . . Nato mu seže kolekter v besedo in izgovarjajoč: Moja gospodičina, Vi ste 10 tisoč kron zadeli in meni ni bilo mogoče za Vašo bivanje zadeti. Na ta način je policija nemisleč mlademu kolektu k denarju pripomogla.

Gospodarske in gospodinjske stvari.

Kako je ravnati z porjavelim vinom?

Rjavkasto barvo vino dobi tedaj, če je v mošt prišlo mnogo soka od gnilega grozdja. Pride tako vino zrakom v dotiko, kmalu porjavi. To prihaja od tod, kar izvlečki iz gnilih jagod s pomočjo kisleca delajo kameninske spojine, ki se potem težko usedejo. Tako vino se mora pretočiti v čist močno zažveplan sod. Vsled tega se te gnilobne snovi tako spremene, da ne povzročijo več rjavenje vina. Med tekom 15 do 30 dni se vino precej sčisti in več ne porjavi, če pride z zrakom v dotiko. Se li pa vino vendarle popolnoma ne sčisti in je tako nekako motno, kalno in je treba čistiti z želatino (žolico). Dobro želatino najda vsaka večja trgovina z špecerijskim blagom ali imenom želatina loignet. Ena tablica te želatine tehtaja 30 g. in stane 20 vinarjev, ter zadostuje za en polovnjak, torej okroglo za 3 hektolitre. Čistilo se pripravlja tako: Želatino, kolikor se je rabi, je raztopi v snažen prt in razbiti v majhne koščke, katere je potem namakati tako dolgo v mrzli vodi, da se želatina zmehča, razbuhne, nakar se voda, kar je v njej preveč odlije. Nato se med vednim mešanjem pri-

liva vino (4 litre na eno tablico t. je na 30 g) tako dolgo, dok da se želatina popolnoma razstopi. Sedaj jo je dobro stepsti s čisto t. j. snažno metlico, da se močno speni. Tako pripravljeno čistilo se vlije v sod iz katerega se je poprej odtočilo 1 do 3 škafa vina, da ne sili taisto pri vehi vun. Ko se je čistilo spravilo v sod, se vino z lesenim drogom ali s pocinjeno verigo dobro premeša; železna se ne sme jemati, ker bi utegnilo v vino priti preveč železa, vsled česar bi vino počrnelo. Potem se dolije vino, katero je bilo prej odtočeno, se še enkrat vse premeša, ter sod zapre. Prvi dan se tu pa tam nekoliko po zgornjih dogah s kladivom potrka, da se čistilo ne prijema dog. Želatina dela takorekoč mrežo po vsem vinu, katera se pogrezuje in vse snovi, ki povzročijo kalnost, seboj potegne. Kako hitro se kaže, da je vino čisto, torej, da se je vsedla vsa gošča, ga je treba takoj pretočiti. sicer bi se lahko zopet skalilo.

Poslano.*)

Nekoliko luči.

„Ko bom dovolj močan, udaril bom po farjih in po dohtarjih, ker kmet je moj gospod.“
Ivan Križman.

Ko je zagledal lansko leto avgusta meseca luč sveta „Slov. Štajerc“, so obšli slovenske politike različni občutki. Nekateri so takoj rekli: „Kaj pa je tebe treba bilo?“ drugi so zaklicali svoj: „Pozor!“ Nekateri so zmajevali z glavami, drugi zopet so ga pozdravili s pritajenim veseljem. Dasi je „Slov. Štajerc“ zatrjeval v svojem programu, katerega je sestavil nek ljubljanski odvetnik, da bode strogo naroden in da se ne bode vtikal v domači prepir, bi bili vendar vsi slovenski politiki, ako bi urednika „Slov. Štajerca“ tako poznali, kakor ga ne poznajo, takoj zaklicali: „Proč s Križmanovim Štajercem!“ Toda mi se prav nič ne čudimo, da je Križman pridobil s svojim usiljivo prilizanim vedenjem nekatere gospode za svoje umazano podjetje. Gospodje so mu sedli na limanice, kakor mu je sedel že marsikdo drugi. Nismo sicer politični prijatelji slovenskih voditeljev, vendar nas veže poštenje in naša časnikarska dolžnost, da svarimo slovenske politike, da se še o pravem času izognejo blamaži, ki jim preti od poštenjaka Križmana. Kadar ima Križman že precej „ta kratkega“ in pa pol dacata čajev v svojem malem telescu, tedaj se vzravna, napihne kakor krota, ki je hotela biti tolikšna ko vol ter izgovori „regimentne“ besede: Aston das ding, das ding, aston das ding, pr' moj' duš', das ding, naš list je preveč dohtarski, das ding, je čisto dohtarski! Zato pa imamo, das ding, tako malo naročnikov!“ — Ako se ga vpraša, kako to, da je njegov list dohtarski, ko vendar še ni v nobeni številki zagovarjal dohtarjev, tedaj se zopet zravna mali Križman, ter zopet izgovori „regimentne“ besede: „Das ding, dohtarski je, pa je! Das ding, das muss anderst werden, das ding!“ Mimogrede morama omeniti, da Križman jako rad nemškutari, kadar ga ima

*) Za ta dopis uredništvo in opravništvo ni odgovorno.

malo preveč v svojem kurjem želodčku. Farji so sleparji, dohtarji pa oderuhi; tega mnenja je Križman vedno! To svoje mnenje povdarja tudi napram svojim zanesljivejšim znancem posebno rad takrat, kadar je uže malo preveč „duha“ v njegovih možganih. Da je Križman velik domišljivec, ve vsakdo, ki ga pozna. Po njegovem mnenju se tresejo pred njim vsi slovenski politik, zlasti pa slovenski duhovniki. „Farji se mene bolj boje, ko ptujskega „Stajerca“, ker vedo, da sem jim bolj nevaren in da je vse učiteljstvo na moji strani.“ Mogoče je res, da se farji boje Križmanovega „Stajerca“, tako zelo se ga pa gotovo ne boje, kakor si domišlja Križman. Take duševne reve se pač ni treba nikomur bati. Strah pozna samo Križman, ki se tako boji farjev, kakor hudič križa. Poglejte njegov list, pa boste videli, kako se boji da ne bi razžalil kakega duhovnika. Tako rad bi udaril Križman po duhovščini, pa si ne upa. „Če bi farji slutili, kam plovemo, potem bi bili uže davne udarili po mojem listu, pa Križman je lisjak in ga farji ne bodo poruntali.“ Tako govori Križman in si zadovoljno mane roke. Kakor uže gori povedano, ima Križman tudi slovenske dohtarje, to je odvetnike, v svojem želodcu. Tudi s temi bode pometel, kadar pride njegov čas. „Če bi slovenski dohtarji ne bili taki oderuhi, bi bilo slovenstvo na Štajerskem že davno rešeno. Ker so pa še večji oderuhi, kakor so nemški dohtarji, zato jih slovenski kmet ne mara.“ Tako zatrjuje Križman, ki hoče sam na svojo roko pripraviti štajerskemu kmetu nebesa uže na tem svetu. Na kak način misli to storiti, povemo našim kmetom v prihodnji številki na kar jih uže danes opozarjamo. Slovenski advokatje so se torej silno zmotili, ako so mislili, da bode Križman izpeljal slovenskega kmeta v njihove vode. Mislili so, da bode Križman razpršil črno meglo, ki obdaja našega kmeta, pri tem pa so popolnoma pozabili, da je njihov varovavec faliran trgovec, ki stremi samo za tem, da si napolni svoj prazni žep. Mari je Križmann liberalizem ali klerikalizem ali narodnost; vse to mu je deveta briga. Glavno mu je poln žep in pa — slava. Da pa doseže to, hoče izkoristiti liberalizem, klerikalizem in narodnost, najbolj seveda tistega, ki se da še najpreje preslepiti, to je slovenskega kmeta. Križman je samo „Geschäftsmann“ pa nič drugega! — „Čez čas bo nesel „Slov. Štajerc“ toliko, da bom lahko dal vsako leto tisoč forintov na stran.“ Tako se tolaži Križman sedaj ko mora včasih sedeti pri praznem štamperlu. Pa za štamperle redkokdaj zmanjka denarja, preje ga zmanjka za marke, tako da se včasih pripeti, da se „Križmanov Štajerc“ samo zaradi tega ne more odposlati o pravem času, ker se mora čakati, da pride kaj naročnine, da se morejo kupiti znamke. Gotovo je vsakemu znano, da veliko štamprlov in „frakelnov“ vpliva na človeka tako, da ne ve, v kateri gostilni je pustil za svoj list namenjene dopise, ki jih navadno nosi s seboj v svojih žepih. Tako se mu je primerilo, da je pustil za časa svojega bivanja v Kamniku važne dopise v kamniški kavarni. Seveda se je potem govorilo po mestu, da je bil „gospod urednik“

pošteno nadelan. Še važnejše dopise pa je pustil neki gostilni v Kranju. Gospod dr. Gr. je lahko vesel da niso dopisi prišli v neprave roke. Tej Križmanovi pozabljivosti pa se ne smemo čuditi, kajti „gospod urednik“ se ga včasih tako naleze, da zbija tretji, četrti ali peti uri zjutraj na zaprta gostilniška vrata, da, včasih se zavali tudi po tleh, tako da ga morajo vzdigovati. Pa kakor na eni strani Križman lahko miselno razmotava z denarjem, tako zna na drugi strani zelo varčevati. Našim zakonskim možem priporočamo, da posnemajo Križmana zlasti takrat, kadar je žena v otročji postelji. Kaj je na primer potreba ženi kur, pohanih šnit, vina in sto drugih še dražjih reči?! Malo neslanega fižola se ji dà, pa je! Zato pa ni nič čudnega, ako da žena takemu možu „ta suho“ ako pride čez dva ali tri mesece domov. „Zate sem mrtva“, je zapisala Križmanova žena na doposlanega ji „Slov. Štajerca“ ter poslala istega Križmanu nazaj. In tak človek se hoče vsiliti poštenim slovenskim kmetom za nekakšnega voditelja. Da vladajo na Slovenskem zelo nezdrave razmere, dokazuje najbolj to, da se je sploh mogel vriniti med prvake slovenskega naroda človek, ki ima edino to zaslugo, da je postal vsled preobilo zavžitega žganja faliran trgovec in faliran poštenjak. Slovenskim pri vsakom lahko čestitamo, da so dobili v svojo sredino veleuma, ki jih bode rešil iz vsakih morebitnih kazenskih preiskav, kajti med slovenskimi voditelji ga ni človeka, ki bi se tako razumel na kazenske paragrafe kakor urednik „Slov. Štajerca.“ Saj ima pa tudi vedno kazenski zakonik v rokah. Predno gre spat ga študira, predno vstane ga študira, pred jedjo ga študira in predno pije svojo navadno „merico“ študira ga študira. V kazenskem pravu ima torej vse teoretične in praktične izkušnje ter bode lahko brez vsakih težav iztrgal vsakega slovenskega voditelja iz krempljev državnega pravdnika. To pa seveda samo dotlej, dokler bode Križman potreboval slovenskih politikov za dosego svojih namenov; kadar doseže to, potem bode vrgel slovenske voditelje med staro šaro. O uredniku „Slov. Štajerca“ bi lahko pisali še marsikdaj, pa za banes bodi dovolj. Kako misli pomagati slovenskim kmetom, povemo, kakor uže gori rečeno v prihodnji številki. Slovenske politike opozarjamo na Križmanove besede, katere je izgovoril že neštevilnokrat rekoč: „Ko bom dovolj močan, udaril bom po farjih in po dohtarjih, ker kmet je moj gospod.“ Sapienter sat.

Pisma uredništva.

Dopisnik iz Sv. Ruperta. Hvala za poslani dopis. Opozorimo vas na naš današnji članek, s katerim se tudi Vašini želji ustreže. Prosimo kaj drugega prihodnjic.

Sv. Jurij na Ščavnici. Preveč osebno, ni mogoče, prosimo kaj drugega.

Virštajn. Naslov oskrbnice se glasi Josefina Rosman, Gaberje št. 18, pri Celju.

Makole. Mi popravimo naš članek v zadnji številki, da nista kaplan Kramaršič in nadučitelj tožila fantov zaradi slabega petja v cerkvi, ampak sta bila samo kot prič pri obravnavi zaslišana. Po pomoti se je pisalo, da sta onadva tožila.